

MINISTERUL CERCETĂRII ȘI INOVĂRII
CONSILIUL NAȚIONAL DE ETICĂ A CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE, DEZVOLTĂRII TEHNOLOGICE ȘI
INOVĂRII

SECRETARIAT. E-mail : secretariat.cnecsdti@research.gov.ro

GHID
PENTRU IDENTIFICAREA PLAGIATULUI
ÎN LUCRĂRILE ȘTIINȚIFICE

Noiembrie 2017

Consiliul Național de Etică a Cercetării Științifice, Dezvoltării Tehnologice și Inovării (CNECSDTI)

GHID PENTRU IDENTIFICAREA PLAGIATULUI ÎN LUCRĂRILE ȘTIINȚIFICE

Noiembrie, 2017

Cuprins

1	Obiectiv.....	3
2	Definire.....	3
3	Principii și clasificări în analiza plagiatului	4
3.1	Severitatea	4
3.2	Combi-nația text plagiat/text original nu exclude plagiatul	5
3.3	Plagiatul este preluare de text, dar poate fi și preluare de idei	5
3.4	Bunele practici de integritate nu sunt dependente de contextul legal	5
3.5	Plagiatul din lucrări colective	6
3.6	Plagiatul și „cunoașterea comună”	6
4	Procedee	6
4.1	Severitatea plagiatului.....	6
4.2	Recunoașterea plagiatului prin norme cantitative.....	7
4.3	Falsa problemă a cunoașterii comune.....	8
4.4	Autori fantomă	9
4.5	Expertiza de evaluare a plagiatului.....	9

1 Obiectiv

Materialul prezintă principii generale și bune practici (procedee specifice) în diagnosticarea plagiatului. Poate fi un instrument util în **diagnoza cazurilor de nerespectare a deontologiei de cercetare științifică**. Este destinat, în principal, activității de la nivelul Consiliului Național de Etică dar poate fi folosit ca ghid și în alte situații similare din spațiile academic-universitare.

După definirea plagiatului, textul introduce principii de bază în diagnosticarea acestui gen de fraudă intelectuală. Urmează secțiunile referitoare la principii și procedee de identificare a plagiatului.

Notă: *prezentul Ghid, rod al discuțiilor pe parcursul a doi ani în cadrul Consiliului Național de Etică a Cercetării Științifice, Dezvoltării Tehnologice și Inovării (CNECSDTI) orientează în prezent modul de aplicare a legii 206/2004 în soluționarea sesizărilor referitoare la lucrări suspecte de plagiat supuse spre evaluare Consiliul Național de Etică a Cercetării Științifice, Dezvoltării Tehnologice și Inovării (CNECSDTI). Ghidul va fi periodic actualizat de către CNECSDTI în funcție de cazuistica și de jurisprudența în materia depistării și sancționării plagiatului.*

2 Definiere

Plagiarea este preluarea de către un autor a unor elemente din opera de creație intelectuală a altui autor și prezentarea lor în spațiul public drept componente ale unei opere proprii. Plagiatul este rezultatul acțiunii de a plagia și se referă la opera generată prin preluarea ilegală, intenționată sau nu, din punct de vedere deontologic.

Definiția este concordantă cu cea din legea 206 din 2004¹. Definiția de lucru pe care o adoptăm este pe deplin consistentă cu formulări de referință în abordări din literatura internațională care conceptualizează plagiarea ca ”prezentare de informații, idei sau cuvinte” ale altui autor ca și cum ar fi proprii². În formulare simplificată, dar corectă, **plagiatul este furt intelectual**³. Juridic se poate discuta de variații ale consecințelor publice ale furtului, însăși Legea 206/2004 specificând faptul că **plagiatul constituie o abatere de la buna conduită în cercetare, dacă nu întrunește cumva chiar condițiile unei infracțiuni**. Din punct de vedere moral, însă, indiferent de formă și consecințe, furtul este furt, iar consecințele sale pentru piața produselor de cercetare științifică nu pot fi decât negative⁴.

Definiția operațională cu care lucrăm nu este una de tip normativ ci circumscrie caracteristicile esențiale ale bunelor practici în cercetarea științifică de lungă durată din România⁵. **Modul în care operaționalizăm definiția plagiatului, în acest material, are legitimitate strict pentru lumea cercetării științifice**⁶. Diferitele tipologii ale plagiatului derivă din variațiile posibile asociate termenilor cheie din definiție – produs intelectual (plagiat de idei, de text, de date, de metode noi neacreditate încă etc.), prezentate în spațiul public (articole, cărți, text în format electronic pe internet sub semnătura celui care pretinde a fi autor, comunicări științifice la conferințe sau congrese etc.), cu grade diferite de certificare a caracterului de proprietate (ISBN, ISSN, teză de master, teză de doctorat, spațiu-timp de prezentare publică etc.). Este de subliniat că definiția operațională a plagiatului este esențială, în detaliu de formulare, pentru ghiduri de tipul celui de față. În funcție de

conținutul ei, se face încadrarea unui act de malpraxis în redactarea textelor științifice (pentru domeniul de aplicabilitate a acestui document) în categoria celor afectate sau nu de plagiat.

Desigur sancțiunile care se asociază diferitelor grade și moduri de plagiat sunt legate de o altă temă, neabordată în prezentul material. Este de subliniat, însă, ideea că fraudă intelectuală de tip plagiat trebuie, în primul rând, să fie corect identificată și, ulterior, sancționată proporțional cu gravitatea care îi este asociată (vezi paragraful 1 de la secțiunea de ”procedee”) și consecințele ei. O diagnosticare inexactă duce, ca și în medicină, la tratament inadecvat⁷. Sancțiunile nu sunt numai juridice⁸. Pot fi și sunt, frecvent aplicate și în lumea editorială prin retragerea din reviste a materialelor dovedite ca fiind rezultat al plagierii, retragerea încrederii publice în materiale semnate de autorul în discuție, etc. Asupra criteriilor de determinare a severității plagiatului revenim în secțiunea de procedee.

Specificări ale definiției respective pe domenii mari ale cercetării – științe exacte, științe sociale, științe ale naturii, discipline umaniste etc. În științele exacte și în disciplinele normative există o pondere mai mare de formulări fixe, asociate diferitelor forme de regularități descoperite sau construite. Desigur, acest specific trebuie luat în considerație în evaluarea conduitelor pentru textele care provin din familia disciplinelor menționate.

Similar, sunt necesare, de asemenea, precizări legate de acceptabilitatea folosirii unor formulări preluate fără citare strictă dar cu referire la regularități intrate deja în **spațiul cunoașterii comune** sau de largă circulație într-un domeniu. Tema va fi și ea reluată, pentru soluționare, la capitolul de *procedee*.

Autoplagiatul nu este plagiat, în sensul strict, adoptat prin definiția dată. Preluarea în acest caz se face nu după opera unui alt autor, ci din lucrări proprii autorului în discuție, dar fără specificarea faptului că opera actuală reproduce total sau parțial o operă mai veche a aceluiași autor. **Autoplagiatul este de inclus mai mult în seria practicilor de conduită științifică inadecvată.** Trebuie descurajat, însă, pentru că poate duce la recunoașteri profesionale nefundamentate prin multiplicarea aceleiași lucrări ca fiind probă de nouă producție intelectuală.

Gravitatea autoplagiatului, dar și a plagiatului din operele altor autori, trebuie estimată în corelație cu mai mulți factori asupra cărora vom reveni în secțiunea de procedee.

Preluarea unei părți dintr-un text semnat în calitate de coautor fără specificarea clară a lucrării colective-sursă este însă plagiat, care apare ca uzurpare a unui bun colectiv în interes personal.

3 Principii și clasificări în analiza plagiatului

3.1 Severitatea

Principala caracteristică pe care trebuie să o pună în evidență analizele de evaluare a unor lucrări suspecte de plagiat este severitatea acestuia⁹. Plagiarea în cadrul unei opere este cu atât mai severă cu cât preluările ilegite a) au o mai mare extensie, b) sunt localizate în zone mai importante din arhitectura lucrării, c) decurg nu din necunoașterea bunelor practici de redactare și c)

se înscriu în mai mare măsură într-o serie repetitivă pentru autorul respectiv. Extrinsec, dar cumulativ, contează și avantajele pe care autorul în cauză le obține din plagiere.

3.2 Combinația text plagiat/text original nu exclude plagiatul

Prezența unei părți originale și corect editate în materialul supus evaluării nu compensează în niciun fel plagiatul dovedit pentru alte părți ale aceluiași material. Desigur, construcția lucrării prin alternanța de secțiuni originale și plagiate trebuie luată în considerație la stabilirea procedurilor de sancționare. Evaluarea, însă, trebuie să semnaleze și să diferențieze clar ceea ce este „bolnav” și, ceea ce este „sănătos” în lucrare.

3.3 Plagiatul este preluare de text, dar poate fi și preluare de idei

Constituie plagiat atât preluarea de idei cât și preluarea de text fără citările de rigoare. Prin procedee specifice domeniului, se vor identifica pragurile și tipurile de situații dincolo de care absența marcărilor de citare corectă duce la fraudă intelectuală. Furtul intelectual are loc prin parafrizarea unor idei, fără semnalarea intenționată a legăturii dintre lucrarea care expune și lucrarea sursă a ideii. Așa cum specifică și definiția din legea 206/2004, dar și documentele de referință internaționale (vezi, spre exemplu, lucrările menționate în note, semnate de G. Harvey 2008, E. Babbie 2013, Trianello & Bakker 2016, etc.), există și un plagiat prin preluare frauduloasă de cuvinte sau de text. Plagiatul este furt din opera altui autor, nu a unor idei sau a unor cuvinte, ci a unor idei exprimate prin cuvinte sau a unor cuvinte care exprimă idei.

Extinderea nelimitată a toleranței la plagiat prin atitudini de tipul ”a copiat multe paragrafe dar acestea se referă la cunoștințe comune, la formulări generale” este o ideologie pro-plagiat care nu are suport nici în bunele practici de durată din România, nici în legislația din România, nici din țările cu tradiție în acțiunile antiplagiat. La secțiunea de procedee vor fi făcute și specificările necesare în legătură cu relevanța principiului pentru domeniile de cercetare diferite.

3.4 Bunele practici de integritate nu sunt dependente de contextul legal

În pofida variațiilor de context social-politic și de etapă de dezvoltare a cercetării științifice, în România a existat tot timpul și o cultură a bunelor practici în materie de integritate în prezentarea rezultatelor de cercetare. Contactul cu modelele occidentale de bune practici în domeniu, mai simplu sau mai dificil, a existat în permanență. O simplă analiză pe text a lucrărilor științifice de doctorat, coordonate de personalități ale culturii românești, sau a publicațiilor din reviste naționale de prestigiu poate susține fără dificultăți afirmația. Implicația de principiu a acestei constatări este că, **indiferent de perioada de elaborare a lucrărilor de cercetare științifică, exigențele de bună conduită au fost aceleași**¹⁰.

Este adevărat că dezbateră publică pe tema plagiatului din perioada de după 2011 a redus toleranța publică și instituțională la plagiat, a sporit gradul de conștientizare a riscurilor de furt intelectual. Începutul acestui proces, însă, nu poate fi interpretat ca moment în care plagiatul a fost descoperit ca practică nocivă în România. Explozia plagiatului în România postdecembristă este, sociologic

vorbind, parte a procesului de accentuare a fenomenelor anomice, de încălcare sistematică a normelor formale sau informale, juridice sau cutumiare, în condiții de tranziție de la un tip de societate la altul. În mod particular este un mod de îmbogățire rapidă, fără muncă, prin furt de idei, pentru titluri de prestigiu sau aducătoare de prestigiu și de bani.

3.5 Plagiatul din lucrări colective

Preluarea fără citările de rigoare din lucrări semnate în calitate de coautor poate fi tot o formă de plagiat dacă se face pe scară largă, repetată și poate aduce prejudicii de imagine celorlalți coautori.

3.6 Plagiatul și „cunoașterea comună”

Suspiciunea de plagiat nu se poate extinde și asupra creațiilor intelectuale care intră în categoria a ceea ce se cheamă ”cunoașterea comună”. Principiul trebuie aplicat, însă, cu rigoarea cuvenită spiritului său. **Formulările interpretative asupra unor texte normative sau asupra unor date de largă cunoaștere publică sau a unor evenimente istorice nu sunt, în sine, texte normative sau simple descrieri de fapte și evenimente.** Prezența unor astfel de formulări interpretative preluate din operele altor autori, fără citările de rigoare, sunt tot plagiat, ca formulări care au marcă de originalitate asociată unui autor anume.

Toate cele șase principii anterioare se aplică la toate domeniile de cercetare-dezvoltare. Desigur, există particularități de domeniu de cunoaștere care obligă la nuanțări. Revine experților din domeniu să explice variațiile de formă și limite între care se aplică fiecare dintre principiile anterioare.

4 Procedee

4.1 Severitatea plagiatului.

Plagierea, la nivelul unei opere date, poate avea grade diferite de severitate. Patru criterii sunt definatorii pentru diagnosticarea severității plagierii: **extensia preluărilor ilegite, localizarea lor în arhitectura lucrării, caracterul realmente voluntar sau involuntar al actelor de plagiat și repetabilitatea actelor de fraudă ale autorului în diferite lucrări. Un al cincilea criteriu de gravitate a plagiatului este de natură extrinsecă și se referă la avantajele obținute, nemeritat, de către autor ca urmare a plagierii.** Marcatorii anterior menționați, detaliați în paragraful următor, reprezintă propuneri de instrumente sau de reguli operaționale de evaluare a lucrărilor suspecte de plagiat în diagnosticarea severității fraudei.

Criterii de evaluare a severității:

1. Numărul de paragrafe plagiare. Cu cât numărul de paragrafele copiate ca atare (verbatim), în bloc, este mai mare, cu atât probabilitatea de intenționalitate în plagiere este mai mare.

2. Numărul de cuvinte. Cu cât numărul de cuvinte identificate în paragrafele copiate ca atare , în bloc, este mai mare, cu atât probabilitatea de intenționalitate în plagiere este mai mare.

3. Plagiarea parafrazărilor. Preluarea nelegitimă, fără citările de rigoare, de către autorul III (C) a parafrazărilor pe care autorul II (B) le-a realizat după texte ale autorului I (A) este **semn sigur de intenționalitate a plagiatului** practicat de autorul de evaluat (C). Sunt mai multe variante ale acestui gen de furt intelectual:

3.1. **Preluarea incorectă de către C se face atât pentru parafrazare cât și pentru citarea semnate de B cu referire la A. Altfel spus, plagiatorul își asuma atât interpretarea dată de B despre A cât și modul în care B citează lucrarea semnată de A.** Probabilitatea ca un astfel de lanț de similitudini între plagiatorul C și sursa plagiatului (autorul B) să fie întâmplătoare este practic, nulă.

3.2. Preluarea incorectă de către C se face pentru parafrazarea textului semnat de B despre A, fără a mai menționa, însă, trimiterea bibliografică cu care B s-a raportat la lucrarea semnată de A. Probabilitatea ca și C și B să parafrazeze identic textul semnat de A este apropiată de zero.

3.3. Preluarea ca atare de către C a unor citări incorecte ale autorului B despre un text semnat de A.

4. Practicarea plagiatului de tip mozaic: se preia un bloc de text, fără citarea de rigoare, iar în interiorului textului respectiv se înlocuiesc cuvinte, dar cu păstrarea structurii de ansamblu a frazării.

5. Localizarea plagiatului în introducerea lucrării ca zonă de definire a obiectivelor de cercetare, în partea de prezentare a metodologiei proprii, contribuțiilor originale și concluziilor constituie circumstanțe agravante în diagnosticarea severității plagiatului.

6. Falsitatea motivației de necunoaștere a bunelor practici de citare. O astfel de situație apare atunci când persoana suspectă de plagiat a) susține în apărarea sa ideea că ”atunci când am scris eu teza sau articolul nu se știau toate aceste reguli de citare corectă de astăzi” dar b) are în propria lucrare secvențe multiple în care citează corect. Este o autoînfirmare a motivației pe care o dă pentru plagiat. **Nu poți susține că nu ai știut regulile citării prin ghilimele și note de subsol dacă în aceeași lucrare citezi, cu multiple ocazii, corect.**

4.2 Recunoașterea plagiatului prin norme cantitative

1. Dacă textul preluat fără citările de rigoare depășește limita unei posibile memorări de cuvinte succesive - variabilă, desigur, pentru domenii diferite, dar și pentru persoane - **atunci se poate vorbi de probabilitate sporită de plagiat cuvânt cu cuvânt.**

2. Pentru științele exacte și pentru discipline cu înalt grad de formalizare, această limită poate fi mai mare. În astfel de cazuri de formalizare puternică a abordării este normal ca formulările standardizate extinse să aibă o largă circulație în spațiile profesionale. Revine specialiștilor din

domeniu să estimeze dacă textele standard preluate fără citare pot fi considerate drept cunoaștere comună.

3. Situația de mai sus nu trebuie să fie confundată, însă, cu un pretins drept de a prelua, fără citare corectă, interpretarea unor acte normative, realizată de către alți autori. Forma extremă a plagiatului derivat din ipoteza că orice text normativ fără autor unic poate deveni ”al meu” este ilustrată de cazuri precum cel referitor la plagierea unor propuneri de acte normative elaborate la nivelul unor organisme internaționale¹¹.

4. Contează foarte mult și cât anume se preia, fără citare corectă, explicită, din surse relevante pentru cunoașterea comună (a se vedea punctele de mai sus). În condițiile în care preluarea este de mare întindere, modalitatea de citare specifică domeniului este obligatorie pentru că frazarea în sine are încărcătură de originalitate¹².

5. Severitatea plagiatului în funcție de dimensiunea fraudei intelectuale este variabil sancționată de la societate la societate, de la domeniu la domeniu. În spațiul american, cu toleranță minimală la plagiat, norma federală este de a nu prelua mai mult de opt cuvinte succesive fără citare corectă¹³. În chestiunea evaluărilor cantitative asupra pragului dincolo de care preluările incorecte sub raport deontologic duc la plagiat, considerăm că este indicat să fie avut în vedere următoarele principii:

6. Contează mai mult intenționalitatea dovedită a plagiatului decât cantitatea acestuia, estimată prin analize de similitudine.

În măsura în care plagiatul intenționat în lucrarea de referință este dovedit ca fiind repetitiv, indiferent de partea din lucrare afectată, atunci diagnosticarea plagiatului prin intenționalitate devine prioritară ca importanță față de estimarea cantitativă a textelor preluate incorect sub aspectul deontologiei profesionale.

7. Dacă totuși se apelează **la estimări cantitative ale plagiatului este indicat ca acestea să fie atât de tip procentual, relativ, cât și în cifre absolute, eventual de număr de cuvinte.** Ceea ce se incriminează prin deciziile asupra plagiatului în sferă academică și de cercetare este intenția realizată de a plagia. Într-o societate precum cea românească actuală, în tranziție spre adoptarea în masă a bunelor practici de deontologie a cercetării științifice, este fundamental ca practicarea plagiatului să fie descurajată foarte clar prin normative precise, exigente. **Stipularea unui prag procentual de text care poate fi plagiat fără probleme este cu consecințe negative grave, ușor de estimat. Stabilirea la nivel central a unui prag oficial sau acceptabil de x% până la care se poate plagia va avea consecințe negative ușor de estimat pentru practica academică din învățământ și din publicistica de specialitate.**

4.3 Falsa problemă a cunoașterii comune

Ieșirea din capcana toleranței la plagierea textelor normative sau de cunoaștere comună. Faptul că anumite texte preluate incorect se referă la evenimente istorice cunoscute sau la interpretarea unor acte normative nu face justificabil în niciun fel actul de plagiere. **Detaliile de interpretare și modul de frazare sunt marcă de originalitate și trecerea lor în pachetul ”plagiatului care poate fi**

justificat prin caracterul neimportant al textului” nu poate fi acceptată. Dimpotrivă, astfel de practici fac parte din arsenalul de apărare mascată a plagiatelor. **Una este un text de lege sau un eveniment istoric și cu totul altceva interpretarea sau evaluarea acestora.**

4.4 Autori fantomă

1. **Suspiciunea de implicare a unor autori fantomă** (ghost writers) este greu de verificat dar poate fi întărită prin:
  - 1.1. listarea unui număr mare de referințe la bibliografie care nu apar explicit folosite în lucrare, în pofida faptului că în aceeași lucrare apar frecvent citări corecte;
  - 1.2. erori repetate în text, indicative pentru implicarea unui autor fantomă (care este departe de a înțelege particularități elementare ale redactării unui text științific¹⁴).
2. Preluarea prin traducerea unor texte, de orice fel, dintr-o limbă străină și prezentarea lor – în bloc compact sau în stil mozaicat - ca text propriu nu este decât altă formă de plagiat intenționat.

4.5 Expertiza de evaluare a plagiatului

1. **Sunt necesare expertize multiple, transparente, în evaluarea suspiciunilor de plagiat.**
2. **Implicarea unor specialiști independenți în diagnosticarea cazurilor de plagiat este obligatorie.** Grupurile de evaluare a lucrărilor suspecte de plagiat trebuie să includă, în primul rând, experți din domeniul la care se referă, în principal, opera analizată. În al doilea rând, în grupul de evaluare este bine să fie inclus și un specialist dintr-un domeniu diferit de cel al lucrării evaluate pentru a evita apariția unor comportamente de solidaritate profesională deficitar înțeleasă. De asemenea, **trebuie evitată includerea în grupul de evaluare a unor persoane direct sau indirect subordonate autorului lucrării supuse analizei.**
3. **Aplicațiile informatice care duc la estimarea ponderii pe care o au textele din lucrarea de referință similare cu alte texte semnate de alți autori, prezente pe internet, nu pot suplini evaluările experților prin analize calitative.** Contează nu numai, și nu în primul rând, cât s-a plagiat ci și ce s-a preluat ilegitim. Plagiatul în secțiuni de sinteză ale lucrării nu poate fi evaluat corect doar în termeni cantitativi de număr sau procente de text preluat incorect. Similar, preluarea copy-paste a citatelor și a interpretărilor lor, fără indicarea sursei, este probă de necontestat a intenționalității plagiatului. Practica de a evita răspunderea în luarea deciziei de (ne)plagiat prin referire exclusivă la rezultatele obținute cu ajutorul softurilor de recunoaștere a similitudinilor trebuie descurajată.
4. În faza de verificare a suspiciunilor de plagiat, evaluatorii specializați trebuie să asigure pe deplin **confidențialitatea** dezbaterii pe cazul în discuție, să **argumenteze temeinic** deciziile pe care le iau. O dată luată decizia instituțională de respingere sau acceptare a suspiciunii de plagiat pe cazul dat, este util ca argumentarea să devină pe deplin **transparentă în spațiul public.**

Note

¹ În accepțiunea legii 206/2004 plagiatul este ”expunerea într-o operă scrisă sau o comunicare orală, inclusiv în format electronic, a unor texte, expresii, idei, demonstrații, date, ipoteze, teorii, rezultate ori metode științifice extrase din opere scrise, inclusiv în format electronic, ale altor autori, fără a menționa acest lucru și fără a face trimitere la sursele originale”.

² „In an international survey among some universities in the United States, the United Kingdom, and Australia on their regulations concerning plagiarism, Pecorari (2001) found that the 53 definitions she gathered mention some or all of six elements. Plagiarism is thus, according to these definitions, “(1) material that has been (2) taken from (3) some source by (4) someone, (5) without acknowledgment and (6) with/without intention to deceive.” (Flowerdew, J. and Y. Li .2007. "Plagiarism and second language writing in an electronic age" *Annual Review of Applied Linguistics* 27: 163).

³ ” Plagiarism is the act of passing off the information, ideas, or words of another as your own, by failing to acknowledge their source—an act of lying, cheating, and stealing. Plagiarus means “kidnapper” in Latin; in antiquity, plagarii were pirates who sometimes stole children. When you plagiarize, as several commentators have observed, you steal the brainchild of another (Harvey, G. 2008. *Writing with Sources. A guide for students*. 2nd. Indianapolis, Ind: Hackett Pub. Co. :29);

⁴ Traniello, J. F., & Bakker, T. C. (2016). ”Intellectual theft: pitfalls and consequences of plagiarism”. *Behavioral Ecology and Sociobiology* 70:1789–1791

⁵ Ceea ce s-a schimbat în România postdecembristă nu este definiția plagiatului ci toleranța la plagiat. Indiferent de criticile care i se pot aduce, legea 206/2004 a introdus o codificare a plagiatului care a contribuit substanțial la mai buna recunoaștere a acestei forme de patologie socială. Aportul major însă la reducerea toleranței sociale la plagiatul universitar și de cercetare l-a avut dezbateră publică legată de plagiatul la demnitari, începând din 2012, în special. Este momentul lansării unei adevărate mișcări sociale antiplagiat care , deși a pornit lent, devine tot mai eficientă.

⁶ Definiția din legea 206/2004 este consistentă nu numai cu descrierea bunelor practici de cercetare din România cu multe decenii în urmă, ci și cu definiții de largă circulație din spațiul internațional, cel puțin pe științe sociale. Earl Babbie, spre exemplu, unul dintre autorii de manuale de cercetare socială de succes din Statele Unite, se referă la plagiat ca fiind “ the theft of another’s words and/or ideas—whether intentional or accidental—through the presentation of those words and ideas as your own” (Babbie, E. R. 2013. *The practice of social research*, Wadsworth Pub Co, p.514).

⁷ O subtemă importantă în discuție este cea a includerii sau neinclusiunii intenționalității în definiția actului de a plagiat. În definiția dată de Committee on Publication Ethics (COPE), intenționalitatea este unul dintre criteriile fundamentale de tipologizare a plagiatului (Wager, E. .2011. *How should editors respond to plagiarism*, COPE discussion paper: http://publicationethics.org/files/COPE_plagiarism_discussion_%20doc_26%20Apr%2011.pdf, accesat 7 februarie 2017). Editura Elsevier adoptă o perspectivă diferită, la prima vedere: ” Plagiarism is understood to be an intentional act. It is possible that an author could quote or copy parts of another article without attribution, unintentionally (perhaps the author intended to add the reference later but forgot), but generally this would not occur with whole articles or substantial portions of another article (as it would be difficult for this to be a "mistake")” (<https://www.elsevier.com/editors/perk/questions-and-answers>, consultat 7 februarie 2017). Din nuanțările pe care le aduce, însă, după prima formulare din paragraf, rezultă că nici măcar în acest caz nu este exclusă posibilitatea plagiatului neintenționat. Acesta este specific novicilor în domeniu.

⁸ Desigur, perspectivele juridică și morală asupra plagiatului se suprapun numai parțial , nu integral. Deși nu ne ocupăm aici de acest raport, poate fi util să menționăm că chiar dacă juridic nu se aplica sancțiuni unui furt intelectual din motive de litera de lege, dacă moral și profesional este dovedit a fi furt, reprobarea sa publică rămâne aceeași. Mențiunea este necesară pentru a prevenii bizarerii genul ”renunț la teza de doctorat și gata , nu mai sunt vinovat de furt. Am dat obiectul sustras înapoi.”

⁹ În politica de integritate academică de la Rutgers University este stipulată ideea că severitatea plagiatului depinde de: ” the nature and importance of the academic exercise; the degree of premeditation or planning; the extent of dishonest or malicious intent; the academic experience of the student; and whether the violation is a first-time or repeat offense” (<http://academicintegrity.rutgers.edu/academic-integrity-policy/levels-of-violations-and-sanctions/>, consultat 7 februarie 2017).

¹⁰ Niciunul dintre conducătorii de doctorat ai celor care au constituit subiect de dezbateră publică în România, pe tema plagiatului, începând din 2012, nu a apărut în spațiul media în susținere ideii că la momentul elaborării tezei doctorandului în discuție nu era cunoscută regula că orice preluare din lucrările altui autor trebuie făcută prin marcarea cu ghilimele și/sau trimitere explicită la lucrarea sursă. Se poate face, dacă mai există dubii în acest sens, un sondaj la nivelul profesorilor sau cercetătorilor care au condus lucrări de doctorat după anul 1990. Similar, pot fi analizate teze de master sau doctorat coordonate de personalități ale vieții științifice românești pentru a identifica tipul de practică dominantă în raportarea cercetării științifice la momentul de referință.

MINISTERUL CERCETĂRII ȘI INOVĂRII
CONSILIUL NAȚIONAL DE ETICĂ A CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE, DEZVOLTĂRII TEHNOLOGICE ȘI
INOVĂRII

SECRETARIAT. E-mail : secretariat.cnecsdti@research.gov.ro

---

¹¹ CRJI, *Dosarul Tobă: „Expertul” Țupulan, suspect de plagiat în serie și parte dintr-o rețea de „reciclat” texte de la Academia de Poliție*, disponibil la <http://linx.crji.org/88-88-5561/dosarul-toba-bdquoexpertulrldquo-tupulan-suspect-plagiat-icircn-serie-parte-dintro-retea-bdquoreciclatrdquo-texte-academia-politie>.

¹² ”Note, finally, that when you draw a great deal of information from any single source, you should cite that source even if the information is common knowledge, since the source (and its particular way of organizing the information) has made a significant contribution to your paper” (Harvey, op. cit, 2008: 14) .

¹³ ”You cannot use another writer’s exact words without using quotation marks and giving a complete citation, which indicates the source of the quotation such that your reader could locate the quotation in its original context. As a general rule, taking a passage of eight or more words without citation is a violation of federal copyright laws.” (Earl Babbie, op. cit, 2013, p. 514).

¹⁴ De tipul ”Apud Stiglitz Joseph ” sau ”Apud Bary Buzan” (Emilia Șercan, *TOBĂ DE CARTE. 250 de pagini din teza de doctorat a ministrului de Interne, Petre Tobă, sunt copiate din alte lucrări* <https://pressone.ro/toba-de-carte-250-de-pagini-din-teza-de-doctorat-a-ministrului-de-interne-petre-toba-sunt-copiate-din-alte-lucrari/> , consultat 10.12.2016). De notat, în logică de detaliu, că cei doi autori, Stiglitz și Buzan, apar în aceeași listă bibliografică de două ori, o dată botezați cu Apud ca prenume și, ulterior, fără apud.